

אות פ - חלה פרק ב

משנה א

פרות חוצה לארץ שנכנסו לארץ, חיבים בחלה. יצאו מכאן לשם, רבי אליעזר מחיב, ורבי עקיבא פוטר:

חלה, שנאמר וְהָיָה בְּאֲכֹלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ, ללמד ש'לחם הארץ' חיב בחלה בכל מקום שהוא נאכל, בין בארץ ישראל ובין בחוץ לארץ. ורבי עקיבא פוטר, כיון שהוא דורש מלשון 'שמה' שרק שם, בארץ ישראל, חיבים בהפרשת חלה, ולא בחוץ לארץ, ואפלו כשזו תבואה שצמחה בארץ ישראל והובאה לחוץ לארץ.

פרות - תבואה של חוצה לארץ, שנכנסו לארץ, חיבים בחלה, שנאמר בפרשת חלה 'בבאכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה', ומשמעות לשון 'שמה' היא שכל עסה הנעשית בארץ ישראל חיבת בהפרשת חלה, בין שצמחה בארץ ובין שהובאה מחוץ לארץ. יצאו מכאן לשם - מארץ ישראל לחוץ לארץ, רבי אליעזר מחיב להפריש

משנה ב

עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ, חיב במעשרות ובשביעית. אמר רבי יהודה, אימתי בזמן שהספינה גוששית. עפה שנלושה במי פרות, חיבת בחלה, ונאכלת בידיים מסואבות:

שנלושה במי פרות, ללא מים, חיבת בחלה, ונאכלת בידיים מסואבות - מתר לאוכלה בידיים טמאות, כיון שמי פרות אינם מכשירים לקבל טמאה ונאין פרות או תבואה מקבלים טמאה עד שירטבו תחלה במים, ועל ידי זה מכשירים הם לקבל טמאה, ומי פרות אינם מכשירים].

עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ, וזרעו בקרקע הספינה, חיב במעשרות ובשביעית. אמר רבי יהודה, אימתי נאמר דין זה, בזמן שהספינה גוששית - נוגעת בקרקעית הים או הנהר, אבל אם היא צפה על פני המים, העפר שבה אינו נחשב כמחבר לארץ, והנזרע בה אינו חיב במעשרות ולא בשביעית. עפה

משנה ג

האשה יושבת וקוצה חלתה ערמה, מפני שהיא יכולה לכפות עצמה, אבל לא האיש. מי שאינו יכול לעשות עסתו בטרהרה, יעשנה קבין, ואל יעשנה בטמאה. ורבי עקיבא אומר, יעשנה בטמאה ואל יעשנה קבים, שפשם שהוא קורא לטהורה, כך הוא קורא לטמאה, לזו קורא חלה בשם ולזו קורא חלה בשם, אבל קבים אין להם חלק בשם:

האשה יושבת וקוצה [ומפרישה] חלתה אפלו כשהיא ערמה, והגם שצריכה היא לברך על ההפרשה, מפני שהיא יכולה לכסות עצמה כשהיא יושבת על גבי הקרקע, אבל לא האיש. מי שאינו יכול לעשות עסתו בטהרה, ואין לו ארבעים סאה לטבל בהם בקרוב מקום, יעשנה קבין - ילוש אותה בכמיות קטנות

שאינן חיבות בחלה, ואל יעשנה בטמאה. ורבי עקיבא אומר, מוטב שיעשנה בטמאה, ואל יעשנה קבים - שעורים קטנים, והטעם לכך, שבשם שהוא קורא לטהורה, כך הוא קורא לטמאה, לזו קורא חלה בשם [לשם ה'] , ולזו קורא חלה בשם, אבל קבים - שעורים קטנים, אין להם חלק בשם.

משנה ד

העושה עסתו קבים ונגעו זה בזה, פטורים מן החלה עד שישוכו. רבי אליעזר אומר, אף הרודה ונותן לסל, הסל מצרפן לחלה:

ונראה פעין נשיכה. רבי אליעזר אומר, לא רק בעוד העסות בצק מצטרפות הן לשעור חלה, אלא אף הרודה את הפת לאחר שנאפתה, ונותן כמה פפרות לסל, אף שבכל אחת מהן אין שעור חלה בפני עצמה, הסל מצרפן לחלה.

העושה עסתו קבים - שעורים קטנים, שאינם חיבים בחלה, ונגעו העסות זה בזה בעודן בצק, פטורים מן החלה, כיון שאין נגיעה זו מחשיבה אותן כמחברות, עד שישוכו - שיתחברו בצורה חזקה כל כך, שאם יפרידם בהכרח תתלש חתיכה מזו לזו,

משנה ה

המפריש חלתו קמת, אינה חלה, וגזל ביד כהן, העפה עצמה, חיבת בחלה, והקמת, אם יש בו בשעור, חיבת בחלה, ואסורה לזרים, דברי רבי יהושע. אמרו לו, מעשה וקפשה זקן זר. אומר להם, אף הוא קלקל לעצמו ותקן לאחרים:

כעקר הדין, וכל העפה הזו אסורה לזרים, הגם שמעקר הדין היא ככל עסת חלין, שלאחר הפרשת חלה מתרת לזרים, פאן אסורה, כיון שהגיעה ליד כהן בתורת חלה, שלא יטעו בני אדם לומר שראו אדם זר האוכל חלה, דברי רבי יהושע. אמרו לו, מעשה היה בחלה שהפרשה קמת, ונתנה לכהן, וקפשה זקן זר - וחטפה ואכלה תלמיד חכם שאינו כהן, כדי להורות הלכה שהדבר מתר, מחמת שלפי האמת אין זו חלה כלל. אמר להם רבי יהושע, אף הוא - אותו תלמיד

המפריש חלתו כשהיא עדין קמת, אינה חלה, כיון שנאמר ראשית ערסתכם, והינו לאחר שנלושה העפה, ולא קדם לכן, וקמת זה גזל הוא ביד כהן שנטלו, כיון שהישראל נתנו לו על דעת שיפטרנו מהפרשת חלה, והרי לא נפטר בכך. והעפה עצמה שביד הישראל שנעשתה מאותו קמת שהפרשה ממנו חלה כשהיא קמת, חיבת בחלה, שהרי הפרשת הקמת לא הועילה לה. והקמת שביד אותו כהן, אם יש בו בשעור של חיוב חלה, ועשה ממנו עפה, הרי היא חיבת בחלה,

חכם, קלוקל לעצמו בכך שאכל חלה זו באסור, ויעגש על כך, ותקן לאחרים, שיררו לעצמם החר לאכול חלה כזו, ויסמכו על כך שראוהו אוכלה.

משנה ו

חמשת רבעים קמה, חיבים בחלה. הם ושארין וסבן ומרסנן חמשת רבעים, חיבין. נטל מרסנן מתוכן וחזר לתוכן, הרי אלו פטורין:

עסה הנעשית משעור חמשת רבעים קמה, חיבים בחלה, ואין צריך שיהא הקמח לבדו בשעור זה, אלא הם, ושארין - השאור שנותנים בעסה כדי להחמיצה, וסבן - הקלפה הנדקה, ומרסנן - הקלפה הגסה יותר, אם היה כל זה יחד בכמות של

חמשת רבעים, חיבין בחלה. נטל מרסנן - הוציאו את אותן קלפות מתוכן, וחזר לתוכן, וקלפות אלו הן שמשלימות את שעור העסה לחמשת רבעים, הרי אלו פטורין מחלה, לפי שאין דרך להחזיר את הקלפות לאחר שהוציאונן.

משנה ז

שעור החלה, אחד מעשרים וארבעה. העושה עסה לעצמו, והעושה למשתה בנו, אחד מעשרים וארבעה. נחתום שהוא עושה למכור בשוק, וכן האשה שהיא עושה למכור בשוק אחד מארבעים ושמונה. נטמאת עסתה שוגגת או אנוסה, אחד מארבעים ושמונה. נטמאת מזידה, אחד מעשרים וארבעה, כדי שלא יהא חוטא נשפר:

המשנה מבארת עתה את שעור החלה שמפרישים מהעסה. ואף שזמן התורה אין שעור לדבר, ואפלו שעור קטן ביותר פוטר את כל העסה, חכמים נתנו שעורים לדבר: שעור החלה, אחד מעשרים וארבעה מהעסה, כיון שפדרך כלל אין אדם עושה עסה גדולה, ובשעור הפחות מזה אין חשיבות, אמנם כיון שתקנו חכמים שעור זה, לא חלקו בדבר, אלא בין העושה עסה קטנה לעצמו, ובין העושה עסה גדולה לצורך משתה בנו, שעורו קבוע, והוא אחד מעשרים וארבעה. אבל נחתום, שהוא עושה בקביעות עסה גדולה כדי למכור בשוק, וכן האשה שהיא עושה עסה כדי למכור בשוק, שעורם קטן יותר, ומפרישים

אחד מארבעים ושמונה, כיון שביתחם לעסה הגדולה שהם לשים, גם שעור זה יש בו חשיבות. ואף שיש הבדל בין עסת נחתום לבין עסה שמכינה אשה המוכרת בשוק, מכל מקום לא חלקו חכמים בתקנתם, וכל מי שאופה כדי למכור בשוק מפריש אחד מארבעים ושמונה. דין נוסף: אשה שהכינה עסה לביתה, ששעורה אחד מעשרים וארבעה, ונטמאת עסתה, שוגגת או אנוסה, ומעטה אינה נתנת לכהן אלא נשרפת, מפרישה רק אחד מארבעים ושמונה. אבל נטמאת מזידה - אם טמאה אותה האשה בכונה, מפרישה אחד מעשרים וארבעה, כדי שלא יהא חוטא נשפר, שלא תרויח על ידי שטמאה אותה.

משנה ח

רבי אליעזר אומר, נטלת מן הטהור על הטמא. ביצר, עסה טהורה ועסה
טמאה, נוטל כרי חלה מעסה שלא הורמה חלתה ונותן פחות מכפיצה
באמצע, כרי שיטול מן המקף. וחכמים אוסרין:

אזתה חתיכה הפחותה מכפיצה המחברת את
שתי העסות מניח את החתיכה שהפריש
לצדך חלה, ואין העסה הטהורה ולא החלה
נטמאות בכך, כיון שבצק בשעור פחות
מכפיצה אינו מטמא, והטעם שצריך לחבר
את שתי העסות זו לזו, כרי שיטול מן
המקף - מעסות המחברות זו לזו, שאם לא
כן אינו יכול להפריש חלה אחת על שתיהן.
וחכמים אוסרין לטול מהטהורה על
הטמאה, מחשש שתגענה העסות זו בזו,
ותטמא העסה הטהורה.

רבי אליעזר אומר, נטלת - נתן להפריש
חלה מן הטהור על הטמא, ואין חוששים
שמה תגענה העסות זו בזו, ביצר יעשה,
והרי צריך הוא שלא תטמא העסה הטהורה,
ומאידך צריך שיהיו העסות מחברות כרי
שיוכל להפריש חלה אחת על שתיהן, היתה
לו עסה טהורה ועסה טמאה, נוטל כרי
חלה בשעור הנצרך גם לטהורה וגם לטמאה
מעסה טהורה שלא הורמה חלתה, ונותן
חתיכת עסה [שאינה חלה] בשעור פחות
מכפיצה באמצע, בין שתי העסות, ועל

